

Görülen Bakılan Kadar

HATİCE AKYÜZ | SIRMA ŞİİR OKAN

Görülen Bakılan Kadar

Kamusal alanda, herkesin herkesi görebildiği ve duyabildiği bu yerlerde herkes "görünür" olur. Bu alanlarda insanlar birbirleriyle eşsiz ilişkiler kurarlar. Kamusal alanda çok sayıda bakış açısı mümkündür; genç, yaşlı, çok farklı geçmişe sahip insanlar bir araya gelir ve birbirlerinden öğrenip, karşısındakine de öğretebilir ve de muhalefet edebilecekleri bir alan yaratırlar .Ancak günümüzde, kamusal alan kavramına yüklenen anlamların aslında gerçek olmadığı; kavramın, yoksullar, kadınlar, göçmenler veya suçlular gibi toplumun birçok önemli grubunu dışladığı, Kant'tan bu yana çok az değişmiş, idealize edilmiş olarak kaldığı yönünde eleştiriler var.

Bu tartışmaların sanata olan izdüşümü, sanat ve halk arasındaki ütopyacı ve eleştirel ilişkiler olarak ayrılabilen bir diyalektik olarak ortaya çıkıyor. Bir yandan ideal bir manzarayı, mekanı yüceltmeye çalışan sanat anlayışı, öte yandan, pasifize edilmiş, ütopyik bir kamusal alan imajını bozan, çelişkiler ortaya çıkaran ve hitap ettiği halka ve görüldüğü mekana ironik, yıkıcı bir ilişki benimseyen sanat anlayışı.

Sergide fotoğraf, resim, baskı gibi farklı tekniklerle çalışan Hatice Akyüz ve Sırma Şiir Okan, toplumsal yaşamın bireysel ve kolektif yapısına dair farklı bakış açıları getiriyorlar. Hatice Akyüz'ün işlerinde, şehir içerisinde yıkılmaya yüz tutmuş, gerisinde yaşanmışlıkların izleri ve bir zamanlarki sakinlerinin yokluğu dışında pek bir şey kalmamış bu mekanlar; mekan, zaman, enerji ve bellekle harmanlanmış bir düzlemde karşımıza çıkıyorlar. Sergi kapsamında yer alan fotoğraf ve gravür baskılarında; mahrem yer olan "ev" siyasal düzen içerisinde yıkılarak, "ötekilere" de açık hale gelerek kamusal alana dahil oluyor. Sırma Şiir Okan'ın işlerinde izleyicinin mekansallığı ile tuvalin veya kağıdın mekansallığı arasında ilişki kurularak, makro-mikro zıtlığı ele alınıyor. Özgün mekanlarından koparılıp yapay bir düzlem üzerine yapıştırılmış, aidiyetlerinden yoksun bırakılan böceklerini, kolektif ve de bireysel yaşamını görüyoruz. Sanatçı aidiyet, göç gibi kavramlar üzerinden yeni bir okuma için alan açıyor.

Bu ikilinin işleri arasında ortaya çıkan boşluk- doluluk diyalektiği bağlamında; boşluğun yol açtığı doluluk, dolulukla birlikte var olan boşluk arasında gerilim ortaya çıkıyor. Yine bu bağlamda ikilinin işleri birbirlerini tamamlıyor ve yeni bir diyalog başlatıyorlar.

Hatice Akyüz

(1993, İstanbul)

“Tarf”
35x75cm/Aluminyum üzerine fine art baskı/2017

2016 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi resim bölümü mezunu. 2016 yılında aynı üniversitede başladığı lisansüstü eğitimine devam etmektedir. Çeşitli kurumlarda sanat ve tasarım, sanat terapisi gibi alanlarda öğretmenlik yapmış, günümüzde görsel sanatlar öğretmeni olarak özel bir kurumda çalışmaktadır. Sanatsal pratiğine İstanbul'da devam etmektedir.

Sanatçının çalışmalarında, ana tema kavramı “ev” ve “içerisi-dışarı” odaklıdır. Ambivalans kavramının barındırdığı zıtlıkların birlikteliği durumunu, sanatçı mekanlar üzerinden ilişkilendirerek mekanlardaki iç ve dış birlikteliğini konu almaktadır. Katmanlılığı bulunan bu mekanlarla kendi geçmişini özdeşleştirerek, mekanlar ve o an oldukları haller üzerinden psikolojik bir birlikteliğin temsiline gösterir.

Arşiv ve arşiv oluşturma yoluyla fotoğrafın temsil dilinin gücünü, aynı zamanda anı donduran ve anı hapseden olarak da fotoğrafı kendi üretim biçiminin bir aracı haline getirmiştir. Fotoğraf dışında baskı tekniği, video ve resim teknikleriyle de üretimlerine devam etmektedir.

Sırma Şiir Okan

(1990, İstanbul)

“Kaos”
130x170cm/Tuval üzerine akrilik/2016

2016 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi resim bölümünden mezun oldu. 2013-2014 lisans eğitimi dönemi sırasında Erasmus programı ile Paris'te École Nationale supérieure des Arts Décoratifs (ENSAD)'da Image Imprimée (Baskı resmi) bölümünde 1 eğitim yılı öğrenim gördü. Mezun olduktan sonra reklam ve etkinlik alanında Jr. Art director olarak çalıştı. İstanbul'da yaşamakta ve çalışmaktadır.

Sanatçının çalışmalarında, mikro-kozmostaki kaotik ilişkiler ile insan yaşamında var olan kaos ortamı ilişkilendirilerek, böceklerin dünyası ile biz insanların dünyası arasındaki benzeşim kurgulanmıştır. İzleyicinin mekan algısındaki sanal boyut ile resmin yarattığı yanılsamalı mekan algısı arasındaki tuhaf ilişki ile oluşan, makrodan mikroya veya mikrodan makroya doğru düzlemsel bir temel çelişki ele alınmıştır.

Röportaj

(Eren Bayrak, Hatice Akyüz, Sırma Şiir Okan)

E.B *İkinizin işleri de kamusal alan kavramı üzerinden yorumlanabilir, sizin bu konuya bakış açınız nedir?*

H.A Kamusal alan kavramı literatürde kamuoyunu oluşturan alan olarak tanımlanır özetle. Sosyal ilişkiler kurduğumuz, toplumsal etkinlik alanları, tabi aynı zamanda siyasal düzenle de karşılıklı olarak hizmet halinde. Kamusal alan ve kamusal mekan ayrımını da göz ardı etmemek gerek. Kamusal mekan ise toplumsal ilişkiler kurma mekanı olarak tanımlanmakta. Hatta bu ayrımı Uğur Tanyeli "Kamusal mekana çıkabilmek, başkalarıyla paylaşılan bir ortamda bulunabilmek, kamusal alana çıkabilmekse, orada kendisi olarak temsil edilebilmek demek." olarak yorumlar. Aslında günümüzde de tam anlamıyla tanımlanamayan kavramlar olarak görüyorum . Dünya düzeni her geçen gün değişirken toplumun yapısı ve işleyişi de kavramlara yansıyor ve ekleniyor.

Benim sanat üretimim mahremiyeti en fazla olan mekanları temsil ediyor. Tabi artık hangi mahremiyet sorusu da akla gelmiyor değil. Özel alan olan ev mekanının, siyasal düzen içerisinde yeniden yapılmak için yıkıldığı ve bu süreçte çeşitli nedenlerle de düzene hizmet eden olma durumu söz konusudur. Bu yönüyle mahremiyetini kaybetmeye yüz tutmuş bu ev mekanları hem kamusal alana açık ve bunun üzerinden de bir söylem oluşturmakta hem de kamusal mekana dönüşüp rastgele bir başkasına yani ötekine de açık hale gelmektedir.

S.O Kamusal alan benim için gözlem yeridir. Burada insanlar tıpkı mikrokozmostaki canlılar gibi görünürler, kimileri çalışırken kimileri bir kenarda otururlar ya da bir yerlere yetişmeye çalışırlar. Kamusal alanda herkes apaçık ortadadır, bu ortamda insanların toplum içindeki ilişkileri hakkında kolayca fikir sahibi olunabilir.

E.B *Her ikiniz de birbirinden farklı teknikler kullanarak sanat yapıyorsunuz, sizi bu sergide buluşturan ortak nokta nedir?*

H.A Açıkçası üretim biçimlerimiz farklı olsa da göstermek istediğimiz kavramların ortak noktaları var. Bunlardan biri boşluk ve doluluk kavramları. Bu zıtlıkla kurulan diyalektik, benim üretimimde fotoğrafın da diliyle birleşerek izleyiciyle buluşuyor, Sırma'da ise geleneksel resim yüzeyine sahip kalarak kullanılan teknikle ortaya konuluyor. Ev mekanlarını fotoğraflarken hep insanların ardında bıraktıklarına yani bırakmak da zorunda olduklarına bakarım. Göç zorunlu da olsa gönüllü de olsa hep bir şeyi geride bırakmaya dayalıdır, bu nedenle gittiğim mekanlarla farklı bağlar kuruyorum. İkimizin de işlerinde irdelenen kavramlar yüzeysel ya da derinden farketmeksizin ortak paydada yer buluyor. Birliktelik içinde toplumu temsil eden figürler ve toplumu oluşturan en küçük yapının izleri, tüm bunlarla gördüğümüz doluluk ama aynı zamanda da tüm bunlarla da göremediğimiz boşluk...

S.O Hatice ile işlerimiz arasındaki en önemli ortak nokta kullandığımız zıtlık. İşlerimize bakıldığında edinilen ilk izlenim şüphesiz boşluk doluluk zıtlığıdır. Benim işlerimdeki dinamizm ve mekansızlık algısı, Hatice'nin işlerindeki dinginlik ve mekan algısı birbirini tamamlar niteliktedir.

E.B *Sizce işlerinizin birbirleriyle oluşturduğu ilişki ortaya nasıl bir diyalog çıkarıyor?*

H.A Biz bu sergi sürecine ele aldığımız belli kavramlarla yola çıktık. Spesifik olarak tek bir şeye bağlı kalamayız çünkü sanat eserinin her zaman birden fazla söylemi ve dokunduğu kavramlar vardır. İşlerimizin birleşimiyle ortaya konan iç ve dış, boşluk ve doluluk, bu boşluk ve doluluğun temsil ettiği kamusal alan ve mekanlarda yer bulan olma durumu, toplumun en küçük yapısı ve topluluk kavramları bize yol gösterdi. Her biri üzerinden yüzeysel de olsa bir söylem oluşturma alanı açmayı hedefledik. Benim işlerim üzerinden, fotoğraflarına baktığımız mekanlarda aslında göremediğimizin daha fazlası var ve bu durum zaten zihnimizde de eksik olanı tamamlamaya dair düşünceleri oluşturur ya da nelerin olmuş olabileceğine dair senaryolar kurdurur. Sırma'nın işlerinde ise, boşlukla bütünleşen temsil imgeleri zihnimizde mekansal bir dolulukla betimlemeye ve resmi yeniden yorumlamaya da açık hale getirir.

S.O İşlerimizde baskın olan zıtlık, birbirlerini dengelerler. İşlediğimiz konulardan çok izleyenin kütle- boşluk ilişkisini kavramasını sağlar ve bu sayede farklı algı ve bakış açıları tecrübe edilir.

A: MİMAR SİNAN MAH, SARI LALE SK.
NO: 4, 34075 EYÜPSULTAN/İSTANBUL
T: +90212 332 22 15

STONELINE stoneline.com.tr